

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa K.J.S.
przeciwko Sądowi Okręgowemu w P.
o ustalenie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 kwietnia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 kwietnia 2016 r., sygn. akt VII Pa (...) Sąd Okręgowy w P. w sprawie z powództwa K.J.S. przeciwko Sądowi Okręgowemu w P. o ustalenie i zapłatę oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w P. z 16 kwietnia 2015 r., sygn. akt V P (...), którym Sąd ten uwzględnił powództwo.

Sąd Okręgowy uznał rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego za prawidłowe, wskazując, że zastosowanie przepisu art. 91a § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062; dalej jako u.s.p.) pozwala na zrealizowanie w pełni art. 91 § 1 u.s.p. i jednocześnie „nagradza” sędziego za wcześniejszy awans. Sąd odwoławczy wskazał, że nigdy

też nie doprowadzi on do sytuacji, która sprowadzi się do tego, że sędziowie z mniejszym stażem pracy - zarówno ogólnym na stanowisku sędziego, jak i stanowisku sędziego sądu okręgowego - otrzymują wyższe wynagrodzenie zasadnicze od sędziów z dłuższym stażem pracy - zarówno ogólnym na stanowisku sędziego, jak i stanowisku sędziego sądu okręgowego.

O ile dokonana wykładnia systemowa, w ocenie Sądu drugiej instancji, respektuje naczelną zasadę z art. 91 § 1 u.s.p. o tyle wykładnia literalna, zaproponowana przez pozwanego, nie tylko pomijała normę zasadniczą z art. 91 § 1 u.s.p., ale nadto (dotycząc wyłącznie art. 91a § 3 u.s.p. i art. 91a § 5 u.s.p.) prowadziła do wykładni sprzecznej z pomijaną zasadą z art. 91 § 1 u.s.p., mającą na celu wykluczenie sytuacji, by sędzia z dłuższym stażem był w lepszej sytuacji, niż sędzia ze stażem krótszym. Temu właśnie wykluczeniu służy wykładnia art. 91a § 5 u.s.p. zgodna z zasadą określoną w art. 91 § 1 u.s.p.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska, zgodnie z którym, tylko sędziom, którzy otrzymali nominację do sądu okręgowego po dniu 1 stycznia 2009 r. można wliczyć do 5-letniego okresu, od upływu którego zależy nabycie prawa do wynagrodzenia w wyższej stawce awansowej, staż pracy w sądzie rejonowym, ale tylko taki, w trakcie którego sędzia miał prawo do wynagrodzenia w stawce odpowiednio czwartej lub piątej, czyli po 1 stycznia 2009 r.

Sąd odwoławczy zauważył, że art. 91a § 5 u.s.p. nie jest wyjątkiem od art. 91 § 1 u.s.p., albowiem art. 91 § 1 u.s.p. nie reguluje kwestii stawek awansowych, a jedynie wyznacza ramy - zasady, według których należy dokonywać wykładni (systemowej) tych przepisów, które zawierają normy to regulujące (art. 91a § 3 u.s.p. i art. 91a § 5 u.s.p.).

Poprzestanie na wykładni językowej, wyłącznie art. 91a § 3 u.s.p. i art. 91a § 5 u.s.p., prowadziłoby do naruszenia normy z art. 91 § 1 u.s.p. Z literalnego brzmienia przepisu art. 91a § 5 u.s.p. nie można wyprowadzić wniosku, że znajduje on zastosowanie do wszystkich sędziów, bez względu na to, kiedy uzyskali nominację do sądu wyższego rzędu oraz bez względu na to, jaką stawkę wynagrodzenia jako ostatnią pobierali w sądzie niższego rzędu, jeśli tylko w dacie przyznania tej stawki spełnili wymóg ogólnego stażu pracy mieszczącego się w przedziale 10-15 lat.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w przypadku sędziów sądu okręgowego o tym samym ogólnym stażu pracy naruszeniem zasady równości byłoby, gdyby sędziowie wcześniej nominowani do sądu okręgowego mieli wynagrodzenia niższe, aniżeli sędziowie nominowani później. Różna data nominacji poszczególnych sędziów do sądu wyższego stanowi bowiem różniącą ich cechę istotną, której istotą może być pozytywny skutek dla nominowanych wcześniej w postaci wyższego wynagrodzenia (wyższej stawki awansowej). Wskazanie „może być” użyto z uwagi na możliwość uregulowania - tak jak w usp - okresów kilkuletnich dla ustalania wysokości wynagrodzenia sędziów w tej samej stawce, jak i ustalania stawki w sądzie wyższym, do którego sędzia otrzymał nominację z uwzględnieniem (zaliczaniem) jego całego stażu orzekania (z asesurą włącznie), co oznacza, że z uwagi na ogólny staż nominowani w różnych datach do sądu wyższego uzyskują tę samą stawkę. Taką właśnie regulację zawarto w art. 10 § 2 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych i innych ustaw, jak i mającym zastosowanie w obecnej sprawie (a stanowiącym podstawę uwzględnienia powództwa przez sąd rejonowy) art. 91 a § 5 u.s.p., w których to przepisach właśnie co do sędziów, którzy w chwili wejścia w życie w/w ustawy z dnia 20 marca 2009 r. byli sędziami, co do których część okresu koniecznego do uzyskania wyższej stawki w sądzie wyższym, upłynęła w sądzie niższym, zalicza się do okresu koniecznego do nabycia wyższej stawki w sądzie (wyższym), w którym obecnie pracują.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną pozwany w części co do punktu 1. Skargę oparto na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, to jest art. 91a § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, w związku z przepisem art. 8 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, z uwagi na wątpliwości, które skarżący przedstawił w uzasadnieniu skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik powódki wniósł o:

- 1) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej pozwanego do rozpoznania, zaś w razie jej przyjęcia do rozpoznania o:
- 2) oddalenie skargi kasacyjnej pozwanego, nadto o:
- 3) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć,

przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecnictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecnictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Skarżący nie wyodrębnił w skardze kasacyjnej uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co stanowi poważny błąd konstrukcyjny skargi. W uzasadnieniu skargi kasacyjnej pozwany wskazuje na wątpliwości jakie jego zdaniem wskazują na zasadność przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, należu jednak zauważyć, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powołał się on na potrzebę wykładni art. 91a § 5 u.s.p., natomiast już w uzasadnieniu skargi kasacyjnej odnosi się do wątpliwości dotyczących art. 91a § 3 u.s.p.

Skarga kasacyjna nie zawiera należytego uzasadnienia wniosku o jej

przyjęcie do rozpoznania. Skarżący nie wykazał, aby istniała potrzeba wykładni powoływanych przepisów prawa, nie był on nawet w stanie wskazać prawidłowo, o wykładnię którego przepisu mu chodzi. W szczególności nie wykazano, aby wątpliwości pozwanego miały rzeczywisty i poważny charakter, a nie należały do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. Skarżący przedstawił jedynie swoje stanowisko w zakresie wykładni art. 91a § 3 u.s.p. i polemikę z wykładnią przyjętą przez Sąd Okręgowy. Pełnomocnik pozwanego nie wskazał jednak żadnych argumentów jurystycznych o uniwersalnym charakterze, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 ma swoją podstawę w art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

as